

Innst. O. nr. 11

(2007-2008)

Innstilling til Odelstinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Ot.prp. nr. 71 (2006-2007)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forsknings- komiteen om lov om studentsamskipnader

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Departementets lovforslag innebærer en videreføring av ordningen med studentsamskipnader. I forhold til gjeldende lov er ordlyd og lovstruktur endret så vidt mye at departementet har valgt å legge fram endringene som en ny lov om studentsamskipnader. En eksterne arbeidsgruppe utredet i 2005 endringer i dagens ordning. Departementets lovforslag bygger på denne utredningen og høringsrunden.

Departementet ønsker med den nye loven å gi klarere rammer for hva slags aktivitet studentsamskipnadene kan drive med. Videre er det ønske om å gi en mer utfyllende og klarere regulering og beskrivelse av forholdet mellom studentsamskipnadene og departementet, for slik å gi en klarere definisjon av virksomhetsformen studentsamskipnad.

I forslaget til ny lov videreføres hovedtrekkene i ordningen med studentsamskipnader. Studentsamskipnadene skal fortsatt være en egen virksomhetsform. Samskipnadene er selvstendige rettssubjekter, som ledes av et styre der de lokale studentene kan velge å ha avgjørende innflytelse. Departementet mener det er avgjørende for en god og rettferdig studentvelferd, at studentene selv er aktivt engasjert i utforming og utvikling av samskipnadenes virksomhet. Det har vært et grunnleggende prinsipp i ordningen at studentsamskipnadene er selvstendige virksomheter som studentene har avgjørende innflytelse i styringen av. Denne ansvarliggjøringen av samskipnadenes virksomhet og studentenes brukerstyring ligger også til grunn i forslaget til ny lov.

En studentsamskipnad har til oppgave å ta seg av studentenes velferdsbehov ved det enkelte lærested. Lovforslaget innebærer at samskipnadenes adgang til å tilby sine tjenester til andre enn studenter videreføres som i dag, men slik at det i selve loven er klargjort at denne aktiviteten skal ha et begrenset omfang i forhold til samskipnadenes primæroppgave på studentvelferdsområdet. Departementet kan fastsette nærmere regler i forskrift.

Departementet skal fortsatt ha enkelte styringsoppgaver overfor samskipnadene, som å opprette og legge ned samskipnader, bestemme hvilken samskipnad universiteter og høyskoler skal tilknyttes og å godkjenne økninger i samskipnadenes semesteravgift. I tillegg skal samskipnadene stå under tilsyn av departementet. Departementet kan fastsette nærmere regler om tilsynet i forskrift.

Når det gjelder grunnlaget for å gi fritak fra tilknytningskravet, heter det i proposisjonen at fritak kan gis dersom utdanningsinstitusjonen har andre tilfredsstillende velferdsordninger og det foreligger spesielle forhold som gjør tilknytning til studentsamskipnad lite hensiktsmessig. Eksempler her er at det er langt til nærmeste samskipnad, institusjonen har svært få studenter eller lav andel av offentlige tilskudd.

Hva angår grunnlaget for vedtak om hvilken samskipnad en utdanningsinstitusjon skal være tilknyttet, skal dette bygge på en helhetlig vurdering der studentenes og institusjonenes ønsker, hensyn til samskipnadsstrukturen, geografiske og økonomiske forhold skal tillegges vekt.

Departementet foreslår at reglene om forvaltningslovens og offentlighetslovens anvendelse på studentsamskipnadenes område blir noe endret, blant annet på grunn av tilpasning til ny offentlighetslov.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Freddy de Ruiter, Anniken Huitfeldt, Gerd Janne Kristoffersen, Anna Ljunggren og Torfinn Opheim, fra Fremskrittspartiet, Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt, fra Høyre, Gunnar Gundersen og lederen Ine Marie Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Lena Jensen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, fra Senterpartiet, Inger S. Enger, og fra Venstre, Odd Einar Dørum, viser til proposisjonen.

Komiteen støtter departementets behov for å oppdatere regelverket for studentsamskipnadene på enkelte områder. Komiteen viser til at studentsamskipnadsordningen er unik for Norge og at ordningen har lange tradisjoner.

Komiteen registrerer at departementet har involvert de berørte parter i utarbeidelsen av loven og ser positivt på dette.

Komiteen ser positivt på at departementet fortsatt skal ha enkelte styringsoppgaver overfor samskipnadene, bl.a. å opprette og legge ned samskipnader.

Komiteen er tilfreds med lovteksten hvor det er slått fast at studentsamskipnader i begrenset omfang kan tilby tjenester til andre enn studenter, men at denne aktiviteten skal holdes regnskapsmessig atskilt.

Komiteen mener studentsamskipnader er en hensiktsmessig måte å organisere studentvelferd på, og komiteen ser positivt på at hovedtrekkene i ordningen med studentsamskipnader videreføres. Videre vil komiteen presisere viktigheten av at studentsamskipnadene kan tilby et minimum av studenttilbud over hele landet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er tilfredse med at departementet foretar en oppdatering av regelverket som regulerer studentsamskipnadene. Disse medlemmene er imidlertid kritiske til at departementet i så stort omfang ønsker å foreta omtalte endringer i form av forskrifter. En slik omfattende bruk av forskrifter vanskelig gjør en åpen prosess rundt utformingen av det nye regelverket som skal regulere studentsamskipnadene, fordi kontroversielle eller omfattende bestemmelser ikke blir gjenstand for en lovgivningsprosess. For studentsamskipnadene selv medfører dette en uforutsigbar situasjon i forhold sentrale punkter i organiseringen av samskipnadene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er fornøyde med at departementet har endret ordlyden fra høringsutkastet, for å fange opp studentsamskipnadenes behov for å kunne drive en grad av forretningsvirksomhet som også omfatter andre enn studenter. Samtidig mener disse medlemmene at det er viktig at den varslede forskriften som skal definere hva man mener med at virksomheten skal ha "et begrenset omfang", ikke blir for snever. Disse medlemmene vil i denne sammenheng vise til sine merknader om kritikk av lovgivningsteknikken som blir valgt i denne loven. Forskriftsfestning av hva "et begrenset omfang" er i forhold til denne bestemmelsen, er et godt eksempel på at fastleggelsen av det nærmere innholdet i en uavklart og omstridt bestemmelse burde vært undergitt en ordinær lovgivningsprosess.

Disse medlemmene var skeptiske til høringsutkastets forslag til innstramming av hva slags aktivitet studentsamskipnadene kan drive med, og vil påpeke at mange samskipnader, gjennom å drive selskaper som ikke bare retter seg mot studenter, tjener penger som igjen blir brukt til å finansiere tiltak for studentvelferd. En svært stor andel av studentvelferden samskipnadene tilbyr, finansieres på denne måten. Sterke begrensninger i denne adgangen vil medføre et dårligere tilbud til studentene. I mange tilfeller vil det også være vanskelig for disse virksomhetene å tilby sine tjenester eksklusivt til studenter, bl.a. fordi man i noen sammenhenger er avhengig av et større kundegrunnlag enn det studentmassen kan utgjøre, men også fordi det kan fortone seg som unaturlig ikke å tilby tjenestene også til andre grupper.

Disse medlemmene er positive til at departementet ikke skal kunne avsette styret i samskipnadene, og slutter seg til vurderingen om at en rett for departementet til å kunne avsette samskipnadenes styre vil bidra til å svekke styrets autoritet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser meget positivt på det verdifulle velferdsarbeidet som gjøres av studentsamskipnadene. Disse medlemmene deler synet på at studentsamskipnadenes primæroppgave er å drive med studentvelferd, og at annen virksomhet bør ha et begrenset omfang. Disse medlemmene mener det er bra at det stiller krav om et regnskapsmessig skille i forhold til kommersiell virksomhet. Studentsamskipnadenes spesielle fordeler vil kunne føre til en konkurransemessig vridning i de tilfeller de driver med kommersiell aktivitet, noe som kan føre til brudd på EØS-regelverket. Disse medlemmene vil imidlertid påpeke den uheldige koblingen som ligger i lovens krav om tvunget medlemskap i studentsamskipnad for å utløse rett til å avlegge eksamen ved universiteter og høyskoler. Disse medlemmene vil vise

til sitt representantforslag (Dokument nr. 8:15 (2005-2006) og Innst. S. nr. 106 (2005-2006)) hvor Fremskrittspartiet foreslo å oppheve kravet til tvungen medlemskap i studentsamskipnadene.

Disse medlemmer viser til at bakgrunnen for representantforslaget var at det hadde vært ulike eksempler på at styrer i samskipnader har fattet politiske vedtak og inntatt standpunkt som enkelte studenter har hatt store problemer med å la seg identifisere med. Ved å bryte med studentsamskipnaden av samvittighetsrunner mister studenten retten til å avlegge eksamen. Disse medlemmer viser til at statsråden i forbindelse med behandlingen av representantforslaget så disse problemstillingene og ga uttrykk for at statsråden ville komme tilbake til Stortinget med eventuelle lovendringsforslag. Disse medlemmer ser ikke at det lovforslaget som nå legges frem vil rette opp disse uheldige sidene.

Disse medlemmer vil vise til flertallets merknad i Innst. S. nr. 106 (2005-2006):

"Flertallet viser videre til lovens § 7, som viser adgang for et mindretall i styret til å klage inn styrevedtak for departementet."

Disse medlemmer konstaterer at denne an kemuligheten nå er foreslått fjernet.

Disse medlemmer viser videre til flertallets merknad i Innst. S. nr. 106 (2005-2006):

"Flertallet vil understreke at samskipnadens pen ger skal brukes til velferdsformål og ikke til andre formål, og forutsetter at også disse forhold behandles når Stortinget får seg forelagt en sak om ordningen med studentsamskipnader, jf. Innst. O. nr. 48 (2004-2005) om lov om universiteter og høyskoler."

Disse medlemmer er fornøyd med at det i lovforlagets § 3 slås fast hvilke oppgaver studentsamskipnadene har og at hovedoppgaven er å ta seg av studentenes velferdsbehov ved det enkelte lærested. Disse medlemmer er også fornøyd med at følgende slås fast i merknaden til § 3:

"Bestemmelsen gir en uttømmende beskrivelse av hva slags virksomhet studentsamskipnadene kan drive og måten samskipnadene kan organisere sin virksomhet på. Samskipnadene kan ikke drive med aktivitet som ikke er omfattet av bestemmelsen."

Disse medlemmer mener imidlertid at sanksjonsmulighetene mot et styre som tar seg til rette og for eksempel engasjerer seg i politisk aktivitet med kontroversielle standpunkt og utspill ikke er avklart i lovteksten.

Disse medlemmer vil understreke at det fører til at enkelte studenter fortsatt kan komme opp i samvittighetskonflikter som gjør at de vil ta avstand fra studentsamskipnaden og således mister de eksamensretten. Disse medlemmer ønsker å unngå

at slike situasjoner skal oppstå og vil på denne bak grunn fremme en alternativ lovtekst til den foreslalte § 10.

Disse medlemmer fremmer følgende for slag:

"§ 10 skal lyde:

Alle studenter ved utdanningsinstitusjoner som har tilknyttet seg en studentsamskipnad (jf. § 4), skal betale en semesteravgift.

Den som ikke betaler semesteravgiften, får ikke adgang til eksamen ved utdanningsinstitusjonen.

Styret i studentsamskipnaden fastsetter hvor stor semesteravgiften skal være. Alle vedtak som vedrører fastsettelse og økning av semesteravgiften skal godkjennes av departementet.

Sammen med semesteravgiften kan det kreves inn bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid. Bidraget til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid skal være frivillig.

Vedkommende utdanningsinstitusjon har ansvar for å kreve inn semesteravgift og bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid etter forskrift gitt av departementet. Dersom studentene ikke gis adgang til å reservere seg mot innbetaling av bidrag til internasjonalt hjelpearbeid i forbindelse med innbetalingen, skal de kunne kreve refusjon i ettertid.

Utdanningsinstitusjonen overfører den innbetalte semesteravgiften til den studentsamskipnaden institusjonen er tilknyttet.

En student kan ved innbetalingen reservere seg mot at semesteravgiften overføres til studentsamskipnaden hvis studenten mener samskipnaden driver med oppgaver som ikke er hjemlet i lovens § 3. For at reservasjonen skal være gyldig må departementet varsles av studenten. Semesteravgiften overføres i slike tilfeller til utdanningsinstitusjonen.

Departementet fastsetter nærmere regler om betaling og innkreving samt fritak fra krav om betaling av semesteravgift i forskrift."

Disse medlemmer mener en slik formulering vil gi den enkelte student mulighet til å reservere seg og "varsle" om at studentsamskipnaden drives på en måte som ikke er forenlig med lovgivers inten sjon, uten at studenten mister sin eksamensrett.

§ 4 - tilknytningsform

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre parti og Senterpartiet, mener det er viktig å sikre alle studenter de tilbudene en samskipnad gir, som bolig, kantinedrift, trening, helsetilbud m.m. Flertallet vil derfor ikke at det skal være adgang til å få fritak fra kravet om tilknytning til studentsamskipnad. Flertallet vil at denne muligheten skal

fjernes for de institusjonene som blir omfattet av universitets- og høyskoleloven fra det tidspunktet ny studentsamskipnad trer i kraft.

Flertallet foreslår ut fra dette at lovforslaget § 4 andre ledd endres slik:

"§ 4 andre ledd skal lyde:

For institusjoner som er omfattet av universitets- og høyskoleloven før 1. august 2008, kan departementet gi fritak fra kravet om tilknytning til en studentsamskipnad, når institusjonene har andre tilfredsstillende velferdsordninger og hensynet til studentsamskipnadsstrukturen tilsier det."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil fremholde viktigheten av at det fortsatt åpnes for adgang til at private institusjoner kan få fritak fra kravet om tilknytning til studentsamskipnad dersom de kan tilby annet tilfredsstillende velferdstilbud. Disse medlemmer vil påpeke at så lenge de private høyskolene ikke har samme grad av offentlig finansiering kan det ikke stilles samme krav til dem som de offentlige høyskolene. Disse medlemmer vil også understreke at flere av disse private høyskolene har et særlig livssynsgrunnlag, hvor studentvelferden inngår som en integrert del av dette. Det er derfor rimelig at denne type institusjoner fortsatt har anledning til å organisere studentvelferden innenfor egen organisasjon.

Disse medlemmer fremmer proposisjonens forslag til § 4 andre ledd.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

§ 4 andre ledd skal lyde:

Departementet kan gi fritak fra kravet om tilknytning til en studentsamskipnad, når institusjonene har andre tilfredsstillende velferdsordninger og hensynet til studentsamskipnadsstrukturen tilsier det.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

§ 10 skal lyde:

Alle studenter ved utdanningsinstitusjoner som har tilknyttet seg en studentsamskipnad (jf. § 4), skal betale en semesteravgift.

Den som ikke betaler semesteravgiften, får ikke adgang til eksamen ved utdanningsinstitusjonen.

Styret i studentsamskipnaden fastsetter hvor stor semesteravgiften skal være. Alle vedtak som vedrør-

rer fastsettelse og økning av semesteravgiften skal godkjennes av departementet.

Sammen med semesteravgiften kan det kreves inn bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid. Bidraget til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid skal være frivillig.

Vedkommende utdanningsinstitusjon har ansvar for å kreve inn semesteravgift og bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid etter forskrift gitt av departementet. Dersom studentene ikke gis adgang til å reservere seg mot innbetaling av bidrag til internasjonalt hjelpearbeid i forbindelse med innbetalingen, skal de kunne kreve refusjon i ettertid.

Utdanningsinstitusjonen overfører den innbetalte semesteravgiften til den studentsamskipnaden institusjonen er tilknyttet.

En student kan ved innbetalingen reservere seg mot at semesteravgiften overføres til studentsamskipnaden hvis studenten mener samskipnaden driver med oppgaver som ikke er hjemlet i lovens § 3. For at reservasjonen skal være gyldig må departementet varsles av studenten. Semesteravgiften oversøres i slike tilfeller til utdanningsinstitusjonen.

Departementet fastsetter nærmere regler om betaling og innkreving samt fritak fra krav om betaling av semesteravgift i forskrift.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om studentsamskipnader

§ 1. Virkeområde

Denne lov gjelder for studentsamskipnader, studenter og institusjoner som omfattes av universitets- og høyskoleloven.

Departementet kan fastsette forskrift for studentsamskipnad for norske studenter i utlandet. I den utstrekning forskrift ikke er fastsatt, kan slik studentsamskipnad velge å fravike bestemmelser i denne lov.

§ 2. Virksomhetsform

En studentsamskipnad er et eget rettssubjekt. Bare studentsamskipnaden er overfor kreditorene ansvarlig for sine forpliktelser.

Styret plikter å melde studentsamskipnaden til Foretaksregisteret før den trer i virksomhet. Aksjeloven § 2-20 første og annet ledd gjelder tilsvarende.

Departementet beslutter om studentsamskipnader skal opprettes, legges ned eller slås sammen.

§ 3. Studentsamskipnadens oppgaver og organisering

En studentsamskipnad har til oppgave å ta seg av studentenes velferdsbehov ved det enkelte lærested.

En studentsamskipnad skal tilby tjenester til studenter. I begrenset omfang kan en studentsamskipnad også tilby tjenester til andre enn studenter. Denne aktiviteten skal holdes regnskapsmessig atskilt fra studentsamskipnadens øvrige virksomhet. Inntekter fra denne aktiviteten skal dekke ekstraomkostningene aktiviteten innebærer, herunder en rimelig andel av felleskostnadene. Departementet kan fastsette nærmere regler i forskrift.

Med student forstås i denne lov personer med dierett ved universitet eller høyskole, som betaler semestervogn. Studentgrupper som departementet i forskrift etter § 10 kan gi fritak fra krav om betaling av semesteravgift regnes også som studenter.

For å utføre sin virksomhet kan en studentsamskipnad stifte eller delta i selskap. Eier en studentsamskipnad så mange aksjer eller andeler i et selskap at de representerer flertallet av stemmene i dette, anses studentsamskipnaden som morselskap og selskapet som datterselskap. Mor og datterselskap utgjør til sammen et konsern, jf. selskapsloven § 1-2.

§ 4. Utdanningsinstitusjonens plikt til tilknytning til studentsamskipnad

Alle institusjoner som omfattes av universitets- og høyskoleloven skal være tilknyttet en studentsamskipnad. Departementet avgjør hvilken studentsamskipnad den enkelte institusjon skal være tilknyttet.

For institusjoner som er omfattet av universitets- og høyskoleloven før 1. august 2008, kan departementet gi fritak fra kravet om tilknytning til en studentsamskipnad, når institusjonen har andre tilfredsstillende velferdsordninger og hensynet til studentsamskipnadsstrukturen tilsier det.

§ 5. Utdanningsinstitusjonens ansvar for studentenes velferd

Utdanningsinstitusjonen har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Utdanningsinstitusjonens ledelse skal, i samarbeid med studentsamskipnaden, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre det helhetlige læringsmiljø ved utdanningsinstitusjonen.

Samskipnadsstyrets leder eller den styret gir fullmakt, kan møte med tale- og forslagsrett under utdanningsinstitusjonens behandling av saker som berører studentsamskipnadens arbeid.

Utdanningsinstitusjonen har plikt til å stille egnede lokaler til rådighet for studentsamskipnaden ("fri stasjon").

Utdanningsinstitusjonen kan også stille egnede lokaler til rådighet til studentrettet tiltak som drives i regi av andre enn studentsamskipnaden, dersom det

vil komme studentsamskipnaden og studentvelferden på stedet til gode.

Departementet fastsetter forskrift med nærmere regler om utdanningsinstitusjonenes ansvar for studentvelferden, om "fri stasjon" og om samarbeidet med studentsamskipnaden.

§ 6. Studentsamskipnadens ledelse – styret

En studentsamskipnad skal ha et styre, som er studentsamskipnadens øverste myndighet. Styret representerer studentsamskipnaden utad og har ansvaret for at studentsamskipnaden blir forvaltet tilfredsstillende.

Studentene skal være representert i styret. Dersom de ønsker det, kan studentene velge å ha flertall av stemmene i styret.

Utdanningsinstitusjonen skal være representert i styret. Dersom flere utdanningsinstitusjoner er tilknyttet samme studentsamskipnad, velges en eller flere felles representanter fra utdanningsinstitusjonene. Forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e gjelder ikke for utdanningsinstitusjonens representanter i studentsamskipnadens styre når utdanningsinstitusjonens organer behandler saker som angår studentsamskipnaden.

Aksjeloven § 6-4 om de ansattes styrerepresentasjon gjelder tilsvarende for studentsamskipnader.

Daglig leder i studentsamskipnaden er styrets sekretær og har tale- og forslagsrett i styret. Daglig leder kan ikke være medlem av styret.

For styret og daglig leder i en studentsamskipnad gjelder reglene i aksjeloven §§ 6-1 til 6-34 så langt de passer. Dersom de ordinære regler om styreansvar, konkurs osv. skulle tilsi at oppbud skal begjæres, er dette styrets og styremedlemmene ansvar, jf. aksjeloven § 6-18.

Departementet fastsetter nærmere regler om styret, styremedlemmer og om vedtekter for studentsamskipnaden i forskrift.

§ 7. Regnskap m.v.

Studentsamskipnaden har regnskapsplikt etter regnskapsloven.

Årsberetningens innhold kan begrenses til opplysninger som nevnt i regnskapsloven § 3-3 andre ledd og femte til syvende ledd.

Årsregnskapet og årsmeldingen skal sendes de organer som velger eller oppnevner styrets medlemmer samt Riksrevisjonen og departementet.

§ 8. Revisjon m.v.

Revisor velges av styret. Valg av revisor krever godkjenning av departementet. Om revisors kvalifikasjoner og habilitet gjelder revisorloven §§ 2-1, 2-2 og 4-1 til 4-7.

Departementet kan gi revisor pålegg og instrukser med hensyn til revisjonen, men disse må ikke medføre innskrenkning av vedkommendes rettigheter eller plikter etter lov eller forskrifter.

§ 9. Ansvar for styremedlemmer m.fl.

Styremedlemmer som forsettlig eller uaktsomt volder studentsamskipnaden tap, svarer en for alle og alle for en for skaden, jf. §§ 5-3 og 2-3 nr. 3, jf. nr. 1 i skadeserstatningsloven. Tilsvarende gjelder for andre som har verv i studentsamskipnaden og for daglig leder.

§ 10. Semesteravgift

Alle studenter skal betale en semesteravgift til studentsamskipnaden. En student kan ikke tilpliktes å betale semesteravgift til mer enn én studentsamskipnad for samme tidsrom.

Den som ikke betaler semesteravgiften, får ikke adgang til eksamen ved utdanningsinstitusjonen.

Styret fastsetter hvor stor semesteravgiften skal være. Alle vedtak som vedrører fastsettelse og økning av semesteravgiften skal godkjennes av departementet.

Sammen med semesteravgiften kan det kreves inn bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid. Bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid skal være frivillig.

Vedkommende utdanningsinstitusjon har ansvar for å kreve inn semesteravgift og bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid etter forskrift gitt av departementet. Dersom studentene ikke gis adgang til å reservere seg mot innbetaling av bidrag til inter-

nasjonal hjelpearbeid i forbindelse med innbetalingen, skal de kunne kreve refusjon i ettermiddag.

Departementet fastsetter nærmere regler om betaling og innkreving samt fritak fra krav om betaling av semesteravgift i forskrift.

§ 11. Forholdet til annen lovgivning

Forvaltningsloven gjelder ikke for studentsamskipnadene. Departementet kan i forskrift bestemme at deler av studentsamskipnadenes virksomhet skal være omfattet av forvaltningsloven.

§ 12. Departementets tilsyn

Studentsamskipnaden og selskaper som er omfattet av denne lovs § 3 fjerde ledd, står under tilsyn av departementet.

Departementet fastsetter nærmere regler om tilsynet i forskrift.

§ 13. Riksrevisjonens kontroll

Riksrevisjonen fører kontroll med forvaltningen av statens interesser og kan foreta undersøkelser mv. i studentsamskipnadene og heleide datterselskaper etter riksrevisjonsloven og instruks fastsatt av Stortinget.

§ 14. Sluttbestemmelser

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tidspunkt oppheves lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader.

Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 22. november 2007

Ine Marie Eriksen Søreide

leder

Anna Ljunggren

ordfører

